

Цанко училищенъ настоятель и сѣдия

Вмѣсто да бѣде апостолъ и бунтовникъ, Цанко отворилъ при гимназията въ Габрово пансионъ за ученици, раздавалъ книги за четене и разказвалъ, какво става по свѣта и какъ другитѣ народи сж се освободили. Цанко се отнасялъ кротко, съчувствувано и съ любовъ къмъ ученицитѣ, на които казвалъ, че тѣ именно чрезъ учението ще станатъ годни за добри и свободни граждани. Той дружелъ съ учителитѣ, които дошли отъ Русия и се заели да преподаватъ въ гимназията и въ девическото училище здрава и полезна наука. Дюзтабановъ настоявалъ да се даде по-голѣма заплата на учителитѣ и, като училищенъ настоятель, грижелъ се редовно да се изплаща заплата.

Народътъ и еснафитѣ обикнади Дюзтабанова и го посочили да бѣде сѣдия въ турския сѣдъ, та той да сѣди българитѣ, защото билъ справедливъ и ученъ въ турскитѣ закони.

Цанко билъ едъръ и високъ хубавъ мжжъ, съ широко чело, и остри очи, ходѣлъ винаги добре обрѣснатъ, съ засукани мустаци и срѣсана коса. Дрехитѣ му били европейски, ушити отъ най-голѣмитѣ шивачи въ Търново. На жилетката (елекъ) носѣлъ златенъ часовникъ съ блѣскава верижка.

1876 г. Смушение. — Решителенъ часъ

Презъ зимата и началото на пролѣтѣта въ Габрово почнало да се приказва много за нѣкакви тайни работи. У народа се появило смушение и дори страхъ. Апостолитѣ отъ Влашко нахълтали въ северна и южна България. Тѣ посещавали всички градове и по-голѣми и живи села. Нѣщо страшно се мѣлвѣло. Стамболовъ и други се вмъкнали въ Габрово, свикали по-буйнитѣ момци и имъ казали, че на 1-и май ще стане голѣмъ бунтъ въ цѣла България противъ турцитѣ. Това е решилъ главниятъ коми-